

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 153

Maribor, sreda 9. julija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

8. mednarodni zadružni dan

so slavili v nedeljo 6. tm. po celem svetu, v vseh kulturnih državah. 40 držav je danes včlanjenih v Mednarodni zadružni zvezi, ki je ob tej priliki, pred 13. mednarodnim zadružnim kongresom, z drugarjem celega sveta poslala manifest. Manifest poziva zadruge, naj vključijo vsem gospodarskim težavam ohranijo dobro voljo. Neprestani napredek organiziranega zadružništva, stalno naraščanje članstva in dimenzij zadružnega pokreta ter zadružne zavesti — vse to je jamstvo, da mora priti do sprememb v gospodarskem življenju in do napredka. Zadružna misel je vsečloveška, odgovarja ljudskim potrebam, je v skladu z interesi ljudstev.

»Vsi za enega, eden za vse!« To staro zadruško geslo združuje zadruge vseh plemen, narodov, jezikov in ver, političnih in kulturnih naziranj, desetine in desetine milijonov, v plemeniti borbi za povzdigo civilizacije na temelju zadružnega sodelovanja in svetovnega miru. Mednarodna zadružna zastava, ki je podobna mavrici in združuje tako v sebi barve zastav vseh narodov sveta, zbira in druži pod seboj kmete, delavce, obrtnike in meščane za en vzvišeni in plemeniti cilj: za povzdigo gospodarskega in kulturnega življenja posameznih narodov in stanov, brez želje po osebnih koristih!

Mednarodna zadružna zveza je bila kot vrhovni forum zadružništva celega sveta ustanovljena l. 1895 v Londonu, in po njenem sklepu se je l. 1923 prvič po vsem svetu slavil mednarodni zadružni dan.

Tudi zadružništvo v Jugoslaviji je v svojih centrih, pa tudi v mnogih drugih krajih širom cele države slavilo zadružni dan na zelo manifestanten način. To je moglo tem bolj, ker se hvala bogu danes tudi že na najvišjih mestih spoznava in priznava važnost zadružništva. Sam kraj je pristopil v zadruške vrste, vlada pa z besedo in dejanjem kaže, da smatra zadružništvo glavnim činiteljem za povzdigo vasi in kmeta, da ga šteje med glavne činitelje v delu za obnovo in boljše razvoj splošnega narodnega gospodarstva. Poljedelski minister dr. Fangeš je že ponovno govoril o velikem pomenu in velikih nalogah zadružništva, povdarja joč ob vsaki priliki, da se samo z zadružništvom morejo doseči veliki gospodarski uspehi. Zlasti stalno povdarja važnost in potrebo zadrug za skupno prodajo kmetijskih pridelkov, kojih svrha bi bila tipiziranje in standardiziranje teh pridelkov v velikih množinah in njih ugodnejše plasiranje na svetovnih trgih.

Naše jugoslovensko zadružništvo se po težkih letih kriz in bojov tekom zadnjega časa hvala bogu zopet konsolidira in tako nastopa pot k novim trajnejšim uspehom. V Dalmaciji je po sanaciji tamošnje Zadružne zveze z državno pomočjo nastopila nova doba v zadružni organizaciji; zadružništvo na Hrvaškem,

Podonavski agrarni blok

JUGOSLOVANSKO-RUMUNSKO-MADŽARSKA KONFERENCA V SINAJI ZA USTANOVITEV AGRARNEGA BLOKA PODONAVSKIH DRŽAV.

BEOGRAD, 9. julija. »Politika« poroča iz Bukarešte, da se vrše med jugoslovansko, rumunsko in madžarsko vlado pogajanja za sklicanje skupne konference, na kateri se bo razpravljalo o osnovanju agrarnega bloka podonavskih držav. Pogajanja so že tako napredovala, da bo konferenca najbrže sklicana že koncem julija. Rumunska delegacija je že določena. Konferenci bo prisostvoval tudi zastopnik Českoslovaške, ki pa za enkrat na osnovanju tega bloka ni direktno zainteresirana.

BEOGRAD, 9. julija. Vest o skorajšnjem sklicanju konference, na kateri se bo razpravljalo o osnovanju agrarnega bloka podonavskih držav, se potrjuje. Konferenca se bo vršila v Sinaji. Naša delegacija bo sestavljena te dni. Kakor znano, je zunanji minister dr. Marinković po svojem povratku iz Bukarešte izjavil novinarjem, da se bodo Jugoslavija, Rumunija in Madžarska sporazumele

glede skupnega stališča, ki naj ga zavzamejo napram industrijskim državam. Z naše strani je bil stavljen predlog, da naj se Jugoslavija, Rumunija in Madžarska odrečejo zaščitnim carinam na uvoz industrijskih izdelkov, če se industrijske države obvežejo, da bodo s svoje strani ukinile uvozne carine na agrarne izdelke, uvožene iz vseh držav. To bi na obeh straneh omililo vladajočo gospodarsko krizo in bi se tudi pocenilo življenje.

BUDIMPEŠTA, 9. julija. V tukajšnjih gospodarskih krogih zatrjujejo, da se Madžarska ne bo takoj udeležila agrarnih pogajanj v Sinaji glede sodelovanja v agrarnih vprašanjih med Rumunijo in Jugoslavijo. Madžarska delegacija je sicer pripravljena za odhod, vendar bo čakala, dokler ne bodo rešena razna sporna vprašanja med interesiranimi državami.

Rumunija za evropsko federacijo

PARIZ, 9. julija. Novi rumunski poslanik Dinuceanu bo takoj po svojem prihodu v Pariz skupno s svojim akreditivnim pismom izročil francoski vladi tudi odgovor rumunske vlade na Briandov predlog o Panevropl. Odgovor je sestavil zunanji minister Mironescu in izraža v njem rumunska vlada pripravljenost, da v načelu pristopi k evropski federaciji. Sestavljen je v istem duhu kakor jugoslovenska in českoslovaška nota in po dogovoru na konferenci Male antante v Strbskem Plesu. Vse tri note bodo izročene francoski vladi ta teden, nakar bodo takoj objavljene. Verjetno je dalje, da bo zunanji minister Mironescu za časa svojega bivanja v Parizu stopil v stike z Briandom, da razpravlja z njim o podrobnih načrtih evropske federacije.

Orkan nad Sarajevom

SARAJEVO, 9. julija. Že desetletja ni divjal nad mestom in okolico tako strašen orkan, kakor včeraj. Številne kmečke hiše in celo nove stavbe so bile znatno poškodovane. Proti večeru je bil vihar še bolj srdit. Ruval je drevje, na neki mošeji je

prevrnil minaret in razkrival strehe. Minaret je padel k sreči na dvorišče in ne na streho, sicer bi se mošeja gotovo podrla. V Hasanbrijeju je vihar porušil dvonadstropno hišo Sahiba Arnatutovića in odnesel streho Carve Džamije. Tudi posevki so močno poškodovani. Na mnogih krajih leže prevrnjeni brzojavni drogi. Celokupna škoda znaša več milijonov. Nad Bosanskim Brodom in okolico se je utrgal oblak in je 20 minut padala tudi toča, ki je napravila na poljih velika opustošenja. Silno škodo je povzročil orkan tudi med Travnikom in Visokim.

Dr. Schober v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 9. julija. Uradni komunike v razgovorih med dr. Schobrom in grofom Bethlenom ugotavlja, da so se odnosi prijateljstva med Avstrijo in Madžarsko že konsolidirali in da bo v kratkem sedanja arbitražna pogodba razširjena s pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju.

Kardinal Vanutelli v agoniji

VATIKAN, 9. julija. Kardinal Vanutelli je od snoči v agoniji in se vsak čas pričakuje njegova smrt.

In zdrava oblika gospodarskega ustroja in reda in najtrdnješi protitež proti kapitalizmu na eni in boljše vizmu na drugi strani.

Naše zadružništvo pa je stavilo letošnji mednarodni zadružni dan v trdni zavesti, da čakajo našo državo na polju zadružne organizacije še ogromne naloge. Saj je splošno znano in priznano, da je doslej v resnici samo Slovenija kolikortako dobro zadružno organizirana, dočim je v drugih delih države zadružništvo takorekoč šele v povojih, dasi zaznamuje napram stanju takoj po vojni že ogromen napredek. Vendar si pa ne smemo zapirati oči, da izven kreditnega zadružništva vse ostale panoge tudi še v Sloveniji, zlasti pa v ostalih delih države, šele čakajo na svojo pravo razvojno dobo. Zadružnim organizacijam je odprto še široko polje dela

Nemiri v Egiptu

KAIRO, 9. julija. Včeraj popoldne je prišlo v Mansuralu o priliki poseta bivšega ministrskega predsednika Nahas paše do krvavih nemirov. Razjarjena množica je metala na vojaštvo kamenje in opeko. Vojaštvo je bilo prisiljeno, da je začelo streljati v množico. Število žrtev še ni znano, domneva pa se, da je zelo veliko.

Zopet požar!

Včeraj zjutraj so se na Vrhlogi pri Slov. Bistrici nad kompleksom 5 poslopij pokazali ognjeni zublji. Začelo je goreti pri posestniku Simonu B r a č i č u. Ogenj se je nagloma razširil na poslopji Dominika Arnejška in Simona Šostarja. Vsega je zgorelo 5 objektov, in sicer 3 stanovanjske hiše, gospodarska poslopja in hlevi. Kljub naporom slovenjebistriških gasilcev se ni dalo mnogo rešiti; kajti suho seno in žitna slama in deloma neomlateno žito je pospešilo divjanje ognjenega elementa. V nevarnosti je bila cela Vrhloga, ker so hiše druga pri drugi, pa tudi z vodo je slabo preskrbljeno. Številno živino so le deloma rešili: Ena krava se je v požaru razpočila, a težko poškodovanih je 6 glav živine. Celokupna škoda se ceni na 500.000 Din.

Zagonezna afera z denarnico.

Sinoči krog 20. je v gostilni »Pri zlatem konju« popivala večja družba, med njo tudi pekovski mojster Anton L o v r e n č i č od Sv. Križa nad Mariborom ter pos. sin Anton G o z d n i k iz Bersternice in brezposelni gozdar Ivan S c h ö n b a c h e r iz Krčevine. Lovrenčič je dal svojo listnico z 800 Din Gozdniku, da mu jo hrani, ker se je bal, da ga bo družba silila, da bi plačeval pijačo, ali pa, da bi mu listnico vzeli. Ko pa so tako delj časa pili, je Lovrenčič hotel imeti od Gozdnika listnico nazaj. Ta pa je dejal, da je nima več, češ da jo je dal trgovskemu potniku Fr. Writzlerju. Obveščena policija je vse odvedla na stražnico. Writzler je izjavil, da mu je Gozdnik pač kazal listnico s 700 Din, ni mu je pa dal. Gozdnik je na to spremenil svoj zagovor, češ da so ga v prepiru za plačilo cehe pretepali in mu najbrž med tem vzeli listnico. Pri njem in pri Schönbacherju so našli pri vsakem čez 100 Din denarja, o katerega izvoru nista vedela pojasnila, zato so ju obdržali v zaporu. Verjetno je, da sta denar razdelila, ker je eden izmed sopivcev neznano kam izginil. Nadaljna preiskava bo zadevo pojasnila.

Zopet žrtev solnčarice.

Včerajšnja neznosna vročina je zahtevala novo žrtev. Čakajoč pred veliko kavarno na avtobus, se je naenkrat zgrudil 22-letni čevljarški pomočnik Štefan Weingerl iz Radvanja. Poklicani reševalni oddelk je ponesrečenca odpremil v bolnico.

Poln želodec,

neredna vrenja v debelem črevesu, odelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnobo v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navaľajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski in dnevni drobiž

Delavski prispevki za bolniško zavarovanje

Na okrožni urad za zavarovanje delavcev prihajajo vprašanja in pritožbe glede odtegljajev za zavarovalne prispevke, ki jih smejo odtegniti delodajalci od delavskih mezd. V tem pogledu se pojasnjuje, da sme delodajalec odtegniti svojim nameščencem za bolniško zavarovanje in za borzo dela polovico prispevka ter celotni prispevek za delavsko zbornico. Za vse te prispevke sme delodajalec skupno odtegniti od delavske mezde za en teden sledeče prispevke:

Pri tedenski plači do 48 Din, skupaj Din 1.38; od 48 do 57.60 Din, skupaj 1.66 Din; od 57.60 do 69.60 Din, skupaj 2.— Din; od 69.60 do 84.— Din, skupaj 2.41 Din; od 84.— do 100.80 Din, skupaj 2.90 Din; od 100.80 do 120 Din, skupaj 3.48 Din; od 120.— do 144.—, skupaj 4.14 Din; od 144.— do 172.80 Din, skupaj 4.97 Din; od 172.80 do 204.— Din, skupaj 5.97 Din; od 204.— do 240.— Din, skupaj 7.04 Din; od 240.— do 288.— Din, skupaj 8.28 Din; od 288.— dalje 9.94 Din.

Prispevki se predpisujejo za vse delovne dneve, med katere se štejejo prehodne prekinitve dela vsled vremenskih nepriključnosti in praznikov. Le za nedelje se ne računa noben prispevek, ako delavci ne delajo redno tudi ob nedeljah.

Drugačni dogovori med delodajalcem in nameščencem o plačevanju prispevkov so neveljavni. —

12 letni obešenec

Z bliskovito naglico se je po Slov. goricih raznesla žalostna vest, da se je obesil 12 letni Janezek Kronfogel v Nadbišču pri Sv. Barbari. Ljudje so trumoma prihajali na lice mesta, da bi videli malega samomorilca in se začudeno spraševali, kaj je moglo takega otroka gnati v smrt. Mati sama pravi, da ga je — po redneža — nekaj oštela, na kar se ji je zgubil izpred oči, a ga je že po 5 minutah našla v hlevu, ko je šla po krmo za živino, obešenega in ni bilo več življenja v njem.

O kakem zločinu ne more biti govora, saj je otrok edini sin dobro situiranih staršev. Vzrok samomora pa bo razčistila sodna preiskava, ki je že v teku.

Še odlikovani Sokoli.

Izven že objavljenih odlikovancev iz Maribora se naknadno še javljata kot odlikovanca z redom Sv. Save IV. stopnje br. Franjo M a č u s, načelnik, ter Nada Ž i h e r j e v a, načelnica mariborske sokolske župe.

Prvo civilno pilotsko šolo bo otvorilo v Zagrebu Društvo zagrebških rezervnih avijatikov. Šola je namenjena za sportske avilone.

Moški zbor mariborske »Drave« v Sarajevu.

Vodstvo Udruženja jugoslovenskih nar. železničarjev in brodarjev si je nadelo hvalovredno nalogo, da priredi vsako leto o priliki svojega kongresa koncert, ki ga izvajajo razni železničarski zbori in solisti, in ima namen pokazati, da vršijo železničarji poleg svoje težke službe še tudi narodno in prosvetno delo. Letošnji kongres bo v dne 12. in 13. julija v Sarajevu, kamor odpotuje v petek zjutraj tudi moški zbor »Drave«, da sodeluje na tamošnjem koncertu. Zbor, ki je nastopil uspešno tudi na lanskem enakem koncertu v Ljubljani, bo gotovo vzbudil pri naših južnih bratih veliko zanimanje, ker pride z najsevernejše državne meje in bo izvajal spored samih slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Potreba javnega telefona na kolodvoru.

Na kolodvoru v vestibulu, ki je noč in dan odprt, bi moral biti javen telefon. Potujoče občinstvo bi ga nujno rabilo. Večkrat kdo kaj v trgovini ali hotelu pozabi in bi lahko pred odhodom vlaka uredil naročilo, da se mu dostavi. Proti plačilu 1 do 2 Din bi se naprava tudi izplačala. Če bi bil telefon v bližini trafike, bi se lahko v času, ko je trafika odprta, oglasil trafikant, ker se večkrat nujno rabi voznik ali avto, ki jih je pred kolodvorom dovolil. —

Kaj pravi jareninska lipa.

Vsajena sem bila v srce Jarenine leta 1880 ob 50 letnici Franca Jožefa I., takratnega cesarja na sušici umrle Avstrije. Veliko se je takrat okrog mene govorilo in habsburške zasluge slavilo. Gorje uradniku, posebno še učitelju, ako bi ne bil ob enaki »domovinski« svečanosti iz vsega grla s šolsko mladino vpil: »Bog obvari, Bog ohrani« — in ravno tako kričavo zaključil: »S tronom habsburškim bo vedno sreča trdna Avstrije!...« In jaz sem morala vsiljeno sprejeti ime »cesarska lipa«, kakor so morali sprejeti med svetovno vojno naši narodni mučeniki jetniške verige graških in drugih ječ. Bolelo me je, v dnu duše me je skelelo, a pomagati si nisem mogla, kakor si niso mogli pomagati z menoj čuteči, ako so hoteli živeti. Najbolj me je zapeklo, ko sem slišala s čustvenim prilivom doneti »Bog obvari«... iz upanosnih ust šolske mladine. Vzgoja ima trdno moč in ko dorastejo njene korenine do dna duha in srca, poganjajo rast v njenem dihu, najsi je bila prisiljena napačna in dobro usmerjena v rast moči: »Bog obvari...« Vonj krvi cvetlice božur pa je prihajal vsako pomlad do mene od Kosovega polja in je osvežil moje cvetje in okrepil moje zelenje, — moj up v odrešenje. In zagibalo se je neurje in porušilo je nezdravo stavo ob Donavi, iz ruševin pa je zmagovalno zakipela cvetlica božur v bujno rast in ovenčala z žarnim svojim cvetom vstajajočo Jugoslavijo. »Vidov dan«, prej simbol smrti in žalosti, je postal praznik vstajenja in veselja in jaz sem strgala svoje verige in postala sem »Vidovdanska lipa«. V vidovdanskem dihu preroden rod, porojena mladina, se rada pride v drit v okrilje mojih vej, se posveži ob mojem cvetju in zelenju, ob šumenju čebelic, jaz pa radostno požiram nje domoljubno žgolenje in zdravo vrvenje. Letos sem že božala ob svojem srcu učenke magdalske šole iz Maribora in dostojno mladež mariborske realke z učnim zborom, na »Vidov dan« pa je prišla k meni na prirodno romanje šola od Spod. Sv. Kungote. Tu pa sem slišala dozorelo ubrane glase, kakor da bi se oglašal ljubljanski konzervatorij. Vse priznanje gospe učiteljici Liziki pevovodkinji, so-progi ateka Froma! Pridite še radi k meni, da pokramljamo po domače med seboj, z domovino in božjo lepoto prirode! —

Strela udarila v zvonik podeželske cerkve.

Skoraj vsak dan se v tem času čita v časopisih, da je strela povzročila požare. Požari kmetijskih poslopij vsled strele so razumljivi, ker večina naših kmetijskih hiš in gospodarskih poslopij nima strelovodov. Da pa nastane požar vsled strele na zvoniku, bi se dalo preprečiti. Vsak zvonik ima ali pa bi vsaj moral imeti strelovod. Da pa nastane na zvoniku oz. poslopiju, ki ima strelovod požar, pa je krivda ta, da strelovod ni bil v redu. — Strelovod se mora vzdrževati. Vsaj vsako tretje leto bi moral strelovod strokovnjak preiskati. Ne zadostuje, da ima strelovod pozlačeno špičo, ampak glavno je, da ima dobro zvezo z zemljo. Malokdaj se čita, da bi povzročila strela požar v večjih krajih, kjer ima skoraj vsako poslopije strelovod. Če tudi tukaj niso vsi strelovodi v redu, to ni tako nevarno, ker zavarujejo dobri strelovodi tudi so-sednja poslopja s slabimi strelovodi. Naravno pa je, če v manjšem kraju strelovod na zvoniku oziroma cerkvi ni v redu, kajti navadno je to edini strelovod v kraju. Ko bode imelo vsako poslopije dober strelovod, bodo požari vsled strele sigurno ponehali. —

Hrepeneče pričakovana nebesna rosa

se je čez noč povsem mirno, brez groma in treska vsula na žejna polja, vinograde in livade. Naši kmetovalci so že s skrbjo gledali, kaj bo, če ne bo prepotrebne moče; kajti vkoreninjeno je v kmetijski duši prepričanje: »Če je julij suh, bo v jeseni tudi kmet — suh!« — Vendar pa je zadnji dež je nekaj obliži za prvo silo. Po mnenju strokovnjakov je ta moča nezadostna, zlasti za koruzo.

To in ono iz Slov. Bistrice

Pohorski »gajst«! So Bistričani pohorski »gajsti«. V pravem pomenu besede, pa je pohorski »gajst« tisti, ki raste na pobočjih okoli Slov. Bistrice in Bistričanom ob različnih svečanih in nesvečanih prilikah stopa v glavo. Da znajo Bistričani upoštevati ta duh ali bolje vinski duh, je razvidno iz tega: Pokojni Juhart je v sredino svojih vinogradov postavil kapelo sv. Roku, zaščitniku ran in vdov. V prvi vrsti pridejo v poštev noge, da ne odpovedo kadar kraljuje pohorski »gajst« v svetišču sv. Duha. Zapomniti pa je to: Bistričani niso nikoli pijani, kaj še; kvečjemu dobre volje, v rožah ali luštni. Zato ne bodi predrzen in ne reči Bistričanu nikdar ob nobeni priliki: »Ti si pijan.« Pijani niti naši akademiki niso, kadar si pri akademskih večerih »špogajo« sod piva. Ti »gajsti« so sklenili, da si postavijo kopališče, mestno kopališče, kjer se bodo ohlajali. In res so sklenili, v časopise dali, menda imeli celo banket, kopat pa se hodimo v potok in občudujemo napredujoča dela. Vsa čast, dela napredujejo in najkasneje prvega novembra bo slavnostna otvoritev z govori, šopki in glasno godbo. Bodo odkritosrčni in ne sklepajmo rok po nepotrebnem. Otvorili bodo kopališče že prihodnjo nedeljo, ker je bazen gotov, plot, kabine in drugo so pa itak luksuz, na katerega nihče ne reflektira, posebno pa pohorski »gajsti« ne. Ker bodo ure za kopanje žensk in moških deljene in ker ni plot, se bo od gledalcev pobirala vstopnina za gledanje. O, jasni gajst podjetni! Pravzaprav je to, kar sem do sedaj napisal, spodtikanje in nekakšno obrekovanje; pa zakaj ne bi, saj je obiranje vsakdanji kruh Bistričanov. Ko pa se nazadnje pred sodnijo srečajo pa pravijo: »Saj to sem rekel kar tako!«

Vse pa tudi ni kar tako, zadnjič sta se dva prav nehote srečala pred advokatom in se bosta srečavala še pri višjih instancah in samo radi tega, ker je eden drugemu dejal: »Hergelaufener, windische Schwein!« Saj smo že zadnjič rekli, polovica Bistričanov je nemčurjev, druga polovica narodnjakov, »hebt sich auf« in najbrže si je navdušeni predpreobratni fanfarist nemčurjev mislil, da se bo tudi zdaj enostavno »poglihala« stvar sama. Nam se pa dozdeva, da se taka stvar deset let po ujedinenju bolj komplicirano »hebt sich auf«.

V ostalem pa smo miroljubni in resni ljudje. Kako naj bi ne bili resni, saj imamo policijski aparat s komisarjem na čelu in dvema policistoma. »Pendreke« tudi imajo. Zadnjič se je zgodilo tole: Mladič šestinpedesetih let se je prizibal iz gostilne, se razkoračil na trgu: »Auf biks!« in ker ni bilo odziva v znamenem »auf« je bojni klic naših fantov ponovil. Ni pa pomislil na čuječo oko mestne policije in gorje; nenadoma ga je nekaj zaskalelo na hrbtu in okus je vsa stvar imela po pendreku. Junaški »gajst« je pa istočasno začutil tudi pete in jo odkuril na slamo. Kako je spal ne vem. Vem pa, da je drugi dan vprašal nekega gospoda: »Vi gospod, kakšen instrument pa imajo policaj, da tako vlijejo?«

Še nekaj. Nekje v bližini Bistrice se je našel posestnik, ki je sklenil zgraditi studenec. Pa ni samo sklenil kakor Bistričani v škropilnici, temveč tudi pričel z deli. Najprej je poklical kmeta, poznega in spoštovanega kot strokovnjaka za iskanje vode z leskovimi šibami in ta je odločno dejal: »Tu in nikjer drugod ni vode, tu kopljite!« Ker pa je posestnik gosposki in je hotel imeti vodo drugod, je poklical komisijo, same inženjerje z aparati in glej čudo: oni so našli vodo tam, kjer gospodar hoče. Pojedli so sijajen obed, vtaknili v žep potne stroške, gospodar pa koplje in koplje, strelja granit, delavci so mu že dvakrat ušli, vode pa od nikoder ni. Kmet, strokovnjak z leskovimi šibami pa si mane roke in smeji... O, gajst pohorski! Simplicitus.

Borza dela v Mariboru išče nujno

2 majarja, 2 viničarja, 8 delavcev, 1 šoferja, 1 kovača, 20 delavcev za vinograde v Novem sadu, 1 kolarja, 2 čevljarja, 2 fotografa, 1 gaterista, 4 kosce, 1 peka, 10 delavcev za regulacijo Mure, 40 služkinj, 3 sobarice, 3 kuharice. —

Iz načelstva zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru je izstopil g. Andrej Oset, hotelir v Mariboru. —

Smrtna kosa.

Včeraj popoldne sta umrli: na Koroški cesti zasebnica Ana H a n s c h e v visoki starosti 82 let, v splošni bolnici pa 62letna žena železničarja Marija O b m a n. Blag jima spomin!

Mariborska družina na ponesrečenem »Karagjorgju«.

Med potniki, ki so bili na ponesrečenem našem luksuznem parniku »Karagjorgju« in so se srečno rešili, je bil tudi znani mariborski industrijalec g. Josip Hutter, tovarnar v Melju, s soprogo Betko in hčerka Evico in Julijo. Uglednemu našemu someščanu in njegovi rodbini čestitamo k srečno prestani usodopolni katastrofi. —

Za čast Slovenskih goric!

Prejeli smo od Sv. Ane v Slovenskih goricah: V Vašem cenj. listu od 5. tm. ste poročali o kresovih v bližini Maribora. V članku so bili tudi našeti kraji, kjer so se videli kresovi z Meljnika: na Pohorju, Kozjaku itd., in končno pravi pisec, da so jih gledalci pogrešali v Slov. gor. Da pa se čast Slov. goric opere, poročam, da smo tudi na našem vrhu na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda zažgali veličastni kres, ki pa se seveda ni mogel videti do Maribora, ker smo ga obrnili proti Radgoni in Prekmurju. — Upam, da bodo prihodnje leto goreli pri nas trije kresovi, in upam tudi, da jih bomo videli še več po vrhovih celih Slovenskih goric.

Vpliv preteče suše.

ki se je sedaj nekoliko ublažila, se je videl danes na sredotedenskem trgu, kamor je dospel samo 1 voz krompirja po Din 10 merica, dočim se je prodajal letošnji pridelek po Din 8 merica. Tudi solata gre v cvetje in malo jo je po povišani ceni. Trpežni radič je še najbolj simpatična solata sedanje sezone. Kumare so postale radi počasne rasti v neznosni vročini uprav neužitno grenke. — Tudi cene sena so vidno poskočile. Vendar pa se pričakuje padec cen, čim bo nebo s svojimi rezervami bolj blagodarno. —

Državna trgovska akademija v Mariboru

V I. letnik drž. trgovske akademije v Mariboru se sprejemajo oni učenci, ki so dovršili v tem letu najmanj štiri gimnazijske (realne) razrede in opravili malo maturo. Učenci, ki so dovršili meščansko šolo s končnim izpitom, se lahko vpišejo, če opravijo prej dopolnilni izpit, ki se bo vršil 2. septembra in sicer iz slovenščine, nemščine, narodne zgodovine z zemljepisom in iz matematike v obsegu učnega načrta III. in IV. gimnazijskega razreda. Prošnje kolkovane z Din 20 in 5 in opremljene s krstnim listom in izpričevalom zadnjega razreda, naj se oddajo do 30. avgusta ravnateljstvu zavoda. Podrobnejše informacije daje ravnateljstvo vsak dan od 9.—11. dopoldne.

Tžaška cesta

je od Ptujске ceste do Kralja Petra trga jako slabo razsvetljena in je nujno potrebno, da se čimprej namesti več svetilk. Posebno se ta nedostatek občuti blizu železnice, kjer je nevarnost nesreče še večja. Sploh so sedanje svetilke na tej prometni ulici preslabe in prerediti in skoraj nič ne razsvetljujejo.

Tudi je na Tržaški cesti na desni strani proti delavski pekarni pred vojaško bolnico ob plotu toliko grmovja, ki visi na cesti, da ovira promet ter dela pot še bolj temno, potnikom pa vejeve zbija klobuke z glave. Ali bi se ne dala ta živa meja ob plotu postriči in lepo urediti? Nadalje opozarjamo na nedostatek, da je cela cesta od Kralja Petra trga do Ptujске ceste, kjer se vrši dnevno največji promet z avtomobili iz vseh glavnih krajev, strašno zaprta in da se za vsakim mestnim kakor tudi drugim avtom valijo oblaki prahu, ki ovirajo promet, okužujejo okolico ter napravljajo najslabši utis na pešca, kolesarja, voznika, avtomobilista. Z majhno pozornostjo in trudom ter malenkostnimi stroški se dajo ti nedostatkopravi, kar bo tudi v čast mestu, vojaški upravi in ljudstvu v korist. —

6 kg saharina

so našli in zaplenili včeraj zjutraj pri jutranjem vlaku policijski organi Olg. T o m, ženi bivšega železniškega strojevodje, ko se je hotela odpeljati proti Pragerskemu. Izgovarjala se je, da ji je stvar dala neka ženska, da jo zapelje na Pragersko.

Delo v kmetijskih sokolskih četah v Hercegovini

TELESNA ODGOJA TER KULTURNA IN GOSPODARSKA POVZDIGA KMETA.

Na beograjskem sokolskem zletu so posebno pozornost vzbujale kmetijske sokolske čete iz Hercegovine. Ustanovitelj sokolstva v hercegovski vasi je Čeda Milić, od mladih nog navdušen Sokol. Že pred vojno, ko so oblasti sokolsko delo v Bosni in Hercegovini ovirale, je začel organizirati »pobratimske čete«. Ko je po sarajevskem atentatu izbruhnila svetovna vojna, so za Sokolstvo v Hercegovini nastopili težki časi. Milić sam je bil med prvimi, ki so jih radi »veleizdaje« vrgli v ječo in obtožili ter obsodili na smrt. Po naključju je ušel smrti. Ko se je po osvobojenju vrnil v domovino, je takoj začel nadaljevati svoje zasluženo in uspešno delo. Sokolsko gibanje se je razširilo v silnem razmahu po hercegovski vasi. Milić sam je dejal te dni: »Dokler komaj vsak petnajsti pri nas zna čitati in pisati, dokler se na vasi pije voda, ki je včasih še živina noče, dokler se ne goji higijena telesa in doma in dokler na tisoče dece in naraščaja umira brez zdravniške pomoči, se mora sokolsko delo na vasi vršiti v drugih smereh, za katere se sokolskim edinicam v mestih ni treba brigati«.

Kdor je videl bedo hercegovsko v gorskih vaseh, s koščki njiv med skala-

mi, kjer se umira gladi, ko gospodarji suša, in kjer dovrši zaostalost, kar ni uspelo bedi, ta bo razumel globoko resnico teh besed. Zato je intenzivno delo jugoslovenskega Sokolstva v Hercegovini potom vaških sokolskih čet usmerjeno predvsem na širjenje higijene, prosvete in gospodarske povzdige. To niso prazne fraze, to so dejanja.

Vsak član sokolske vaške čete se mora naučiti brati in pisati. Mora se tudi zavedati, da bo to učil svojega najbližjega sosedu. Vsaka četa ima svojo knjižnico in dobiva brezplačno »Sokolski Glasnik« in »Narodno Odbrano«. Tekom leta dni je hercegovska sokolska župa razdelila vaškim sokolskim četam 7500 sadnih drevesc, 450 kg repnega in deteljnega semena, nad 50 met. stotov čiljskega soliitra. Ko je lani razsajala lakota po hercegovinskih vaseh, je jugoslovensko Sokolstvo zbralo nad 200.000 Din. V četah se uče mladi ljudje v gorskih vaseh pisati in brati, v četah se uče kmetijskega naprednega gospodarstva in higijenskih načel, v četah se vceplja zdrav narodni duh, v četah se telovadi. Iz vaških sokolskih čet raste nova, srečnejša, bolj zdrava generacija. Prvaki teh čet so vzbujali v Beogradu pozornost.

Žrebanje drž. razr. loterije

V I. razredu žrebanja 20. kola, ki se je vršilo včeraj, dne 8. julija, so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Premijo Din 200.000.— je zadel srečka št. 44.655.

Din 80.000 je zadel srečka št. 87.486,
Din 60.000 je zadel srečka št. 87.294,
Din 40.000 je zadel srečka št. 35.645,
Din 30.000 je zadel srečka št. 86.568,
Din 20.000 je zadel srečka št. 50.500,
Din 10.000 je zadel srečka št. 72.108, 97.748,
Din 7.000 je zadel srečka št. 17.767, 7.507, 96.389.

Izžrebane manjše dobitke bomo priobčili v kratkem. Drugo žrebanje se bo vršilo dne 7. avgusta t. l.

Dohodki naših železnic v I. 1929

Padli dohodki potniškega, narasli dohodki blagovnega prometa.

Kontrola dohodkov generalne direkcije drž. železnic je objavila statistični pregled o poslovanju državnih železnic v I. 1929, zlasti tudi o dohodkih v potniškem in blagovnem prometu.

V potniškem prometu je bilo v I. razredu 17.036.184 Din, v II. razredu 143.876.525 Din in v tretjem razredu 544.930.434 Din, skupno 721.966.603 Din dohodkov. Na prvi razred odpade torej 2,4%, na drugi 20,2% in na tretji 77,4% vseh dohodkov potniškega prometa. Dohodki so bili lani za 16.123.460 Din manjši nego v I. 1928 in sicer so padli dohodki iz III. razreda od 620.736.655 Din na 544.930.434 Din, dočim so narasli v prvem in drugem razredu. Z državno takso vred so znašali dohodki iz potniškega prometa 809.544.512 Din. Dohodki od prtljage pa so znašali 8.215.919 Din.

V blagovnem prometu so dohodki v I. 1929 narasli napram I. 1928 za 171.601.280 Din. Dohodkov od ekspresnega in brzo-voznega blaga je bilo 51.387.318 Din (2,8%), od tovarnega blaga 1.775.986.025 Din (94,2%), sporedne pristojbine so nesle 58.111.749 Din (3%). Znatni prirastek na dohodkih iz blagovnega prometa je pripisati živahni in zelo povoljni izvozni sezoni v drugi polovici lanskega leta, ki izkazuje največjo porabo vagonov v povojni dobi. Z državno takso vred je dal blagovni promet lani Din 2.048.686.468.

Celokupni dohodki od potniškega, prtljajnega in blagovnega prometa so znašali lani 2.615.667.615 Din, z državno takso vred pa 2.866.446.909 Din.

Človek s 1700 urami

Gospod Marder iz Manchesterja je nedavno šel na potovanje na evropski kontinent. Angleške carinske oblasti so vršile nad njim tajno kontrolo in pri tem ugotovile, da je mož kupil v Evropi izredno mnogo ur. Ko se je vrnil v London, so pregledali prtljago bolj pozorno nego sicer in našli so, da je imel njegov kovčeg dvojno dno. V tajnem predalu so odkrili 1000 dragocenih ur. Nato so ga prosili, da se sleče. In kaj so našli? Kljub ogromni vročini je imel na sebi dva telovnika, posebej prikrojena, in v vsakem izmed njih 365 ur. Kljub veliki poslovni izgubi je g. Marder vendarle lahko položil takoj 4000 funtov, da se izogne aretaciji.

Monstre obtožnica

Pred prilično dvema leti je bila v dunajskem Lainzer Tiergartenu umorjena Katarina Fellner. Najprej je bil delj časa zaprt njen mož pod sumom, da je izvršil umor. Končno so pa policijske oblasti zbrale obsežen dokazni material proti trgovcu Bauerju, ki sicer taji, toda ne more pojasniti ne enega izmed momentov, ki ga obremenjujejo. Ker je Bauer neprestano poslovno potoval, so morali vsako njegovo trditev preveriti z dopisovanjem na vse mogoče strani. Tako se je preiskava zavlekla dve leti, in šele sedaj je spisana obtožnica, ki obsega 2000 na stroj pisanih strani. Razprava je določena za jesen.

Sport

Plavalne tekme za prvenstvo dravske banovine.

Ljubljanski plavalni podsavez razpisuje juniorsko in seniorsko prvenstvo LPP v plavanju, waterpolu in skokih za leto 1930, ki se bo vršila od 25. do 27. julija v sportnem kopališču SK Ilirije v Ljubljani.

Teniški turnir v Radgoni.

Slovenski tenis klub Ptuj je igral v nedeljo dne 6. t. m. s tenisklubom Radkersburg v Radgoni prijateljski teniški turnir, katerega izid je bil 4:5 za Radgono. Posamezni rezultati so bili: Gospodje posamezno: Sakotnik (P) - Genur Arpad (R): 3:6, 6:3, 4:6. Honvery (P) - Genur Karl (R): 3:6, 6:4, 6:1. Jurko (P) - Heiter Hans (R): 6:4, 6:2. Tobias (P) - Heiter Josef (R): 3:6, 4:6. Borovsky (R) - Macher (R): 6:3, 6:3. Dr. Muhič (P) - ing. Trummer (R): 6:4, 2:6, 3:6. — Gospodje v dvoje: Sakotnik - Honvery : Genur - Genur: 4:6, 6:3, 6:4. Jurko - Tobias : Heiter: 6:3, 2:6, 4:6. Dr. Muhič - Borovsky : Ing. Trummer - Macher 6:4, 6:8, 1:6. — To je bil prvi turnir STK Ptuja z inozemskim klubom. Turnir je bil živahen in napet, ker je bil izid do konca negotov z ozirom na prilično enako močno moštvo obeh klubov, kar kaže tudi malenkostna razlika (111:112).

SSK Maribor, teniški odsek, službeno.

Za nedeljsko tekmo proti Slov. tenis klubu v Ptuj so delegirani sledeči gosposdije: Gasperin, Voglar, Mešiček, Fabijan, Pušenjak in Šepec. — Načelnik.

SSK Maribor v Čakovcu.

Okrožni prvak SSK Maribor igra v nedeljo dne 13. tm v Čakovcu proti tamošnjemu Sport-klubu prijateljsko nogometno tekmo.

Tour de France.

V tretji etapi, dolgi 206 km, je zmagal Francor Pellissier v času 6:39:18. Kot drugi je prispel na cilj Italijan Binda, nato Demysere itd.

Sokolstvo

Župni prednjaški tečaj

se prične začetkom avgusta v Mariboru. Bratje in sestre društva Maribor-matica, ki se žele udeležiti tečaja, naj se javijo do 15. t. m. Deklevi v Narodnem domu. Tečaj traja pet tednov.

Harry Liedtke se vrača h gledališču.

Najpopularnejši gledališki igralec Nemčije, Harry Lietke, ki pa je zadnja leta deloval izključno v filmu, je nedavno sklenil z berlinskim podjetjem za gledališka gostovanja pogodbo, da bo napravil turnejo po Nemčiji in 12 drugih evropskih državah. Tako bo Liedtke po dolgih letih zopet prvič nastopal na odru. Igral bo zlasti v novo obdelani igri Oscar Wildeja »Idealni soprog« ulogo lorda Gorin-ga.

Skavtizem v Ameriki

je že danes silno razširjen. Skavtska organizacija v Zedinjenih državah šteje blizu en milijon članov. Ameriška javnost pa je začela zbirko pol milijarde dinarjev v svrhu nove akcije, ki bo imela za cilj, da tekom prihodnjih pet let dvigne število skavtov v Ameriki na tri milijone.

Muzej, posvečen zgodovini poštarstva

DOKUMENTI IZ RAZVOJA POŠTARSTVA IZ 13. IN 14. STOLETJA. — TAJINSTVENI MADŽARSKI KABEL NA SLOVAŠKEM. — NAPOLEONOVE SANI.

V praškem »Carolinumu« je muzej, posvečen zgodovini poštarstva. Javno-sti je bil izročen pred 2 leti. Takoj pri vходу so stare slike prvih postilionov v pisanih oblekah, ki so izzivale občudovanje sodobnikov. Dalje so vzorci oblek iz 13. in 14. stoletja v modri, sivi in belorodeči barvi. Vidimo nürnberškega postiljona iz prve polovice 17. stoletja s helebardo v roki, v spremstvu erarnega psa. Vidimo lepo sliko prof. Antona Drumma »Karlsbadska pošta«. Na tleh stare, prvobitne poštne vrečice najrazličnejših oblik in barv, kožne torbe, trobente postilionov itd.

Posebni oddelek kaže stara poštna pisma, veliko število naslovov, pečatov itd. iz 17. in 18. stoletja. Zanimiva je zbirka pečatov vladarjev, plemstva, poslanikov, mest in drugih iz 18. in 19. stoletja, slike starih poštarjev, stare poštne štampiljke, napisi itd. Tam so razni prvi poštni časopisi iz I. 1790. Tam je poštni patent cesarja Leopolda od 16. apr. 1695, poštni zakon cesarja Ferdinanda od 5. nov. 1837 itd.

V drugem oddelku zopet se kaže cel razvoj telefona in telegrafa od začetka do danes. Ogromen napredek! Nadčloveški napor! Drug poleg drugega model prvega aparata Aleksandra Grahama Bella iz I. 1875, ki je prvi prenašal človeški glas na daljavo nekaj milj (poklonila ga je praškemu muzeju ameriška poštna uprava!) ter današnji telefonski aparat. Tam so listi, ki so v posebnih številkah prinesli vest o uvedbi telefona v bivši Avstro-Ogrski. Tam vidimo zopet, da so Madžari še do nedavno uporabljali podzemski kabel iz Slovaške, o čemer v ČSR niso imeli pojma. Šele pri kopanju predora pri Bahovu so delavci izkopali tajinstveni kabel, položen pred kakimi 40 leti, ki je delal ves čas do I. 1928. Tako se je tudi dognalo, da so Madžari uporabljali kabel za zvezo z iredentističnimi elementi na Slovaškem.

Najlepši predmet so pa gotovo »Napoleonove sani«, na katerih se je francoski cesar, ko je izgubil celo armado, vračal v Draždane preko Vilne in Varšave dne 14. dec. 1842. Ko je izgubil ob Berezini skoro celo armado, je na tihem, incognito odpotoval v Pariz, veliki Na-

poleon, pred katerim je trepetala Evropa, na navadnih poštinih saneh, pod tujim imenom. Glavni del sani je iz brezovega lesa.

Tam zopet je pariški poštni muzej s prvimi početki japonske pošte, indijskimi pismi na palmi skorji, kitajska pisma iz 206. leta pred Kristusom itd.

Posebnost je prva češkoslovaška pošta v Libiriji. V levi sporedni dvorani so oddelki Libirske pošte z edinstvenimi dokumenti iz časov, ko so češkoslovaški legionarji organizirali prvo češkoslovaško pošto izven mej češkoslovaške države. Vidimo njihove prve poštne znamke, ki so danes za filateliste posebnost velike vrednosti, fotografije legijonarskih poštarjev ter prve znamke češkoslovaške republike, ki so tudi že filatelistična redkost.

U Ameriki še vedno linčajo črnce

V Ameriki, tudi v kulturnih severno-ameriških Zedinjenih državah, še vedno divja sovraštvo med belci in črnici. V noči od sobote na nedeljo je zopet prišlo v mestu Emille (država Alabama, Zed. države) do težkih ekscesov belcev proti zamorcem. Dva zamorca, ki so jih obdolžili umora večjega števila belcev, so linčali. Zamorci so se stavili v bran in prišlo je do krvavih bojov in nečloveških okrutnosti belcev proti črnem. Linčali so še nadaljne štiri črnice. Črnici so deloma zbežali iz mesta, deloma se poskrili pri belih rodbinah, ki so znane kot človekoljubne. V nedeljo so se ekscesi ponovili. Dva črnca, zakonski par, sta bila v avtu ustreljena, ker nista ustavila vozila, kakor je zahtevala bela publika. V bojih je padlo 8 črncev in 6 belih, veliko jih je pa ranjenih in leže v bolnici.

Garažo z 29 nadstropji

bodo zgradili — seveda v Chicagu. Kakor drugod, morajo tudi tam omejevati stanje avtomobilov po ulicah, da se promet ne zaduši. Ker pa je premalo prostora za garaže na širino, so sedaj sklenili, zgraditi avtomatično velegaražo z 29 nadstropji, ki bo mogla sprejeti 1000 vozov naenkrat.

K. M. Čapek - Chodt

Jindri

Roman. — Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač.

Najhujše je bilo, ko se je obrnila mati Nekuševa z nagovorom naravnost na Jindřicha. Ničesar mu ni rekla, nego čisto resnico, ampak tako, da bi se je ne upal naslikati niti najsmelejši slikar.

Ni bilo bolj učinkovitega razočaranja pri Boženki nego ta njena mati, in Jindřich, ker se ni mogel propasti, je storil korak k pisarniškimi vratom.

»Stopp! Here you stay!« je ostro zakričala Mrs Pavák in Jindra je obstal.

In s prav tako namršenimi obrvmi je stopila proti Nekuševi, da bi prikrla s svojim telesom svojega mladiča, in res je bilo v tem hipu videti, kakor da se hoče Boženčina mati vreči na njenega zapekljivca.

»Vi vendar tudi mati?« je rekla Angležinja, »in kot mati kako pazil na hčer? Tega je bilo treba?«

Tu je dosegla žalost matere Nekuševe svoj vrhunec.

»Jaz sem jo čuvala kakor oko v glavi, cel dan je nisem pustila z oči, saj sedim s svojo stojnico le petdeset korakov daleč od Fafrna. Pa naj me dajo zato zapreti, ker mi je vaš dobro vzgojeni sinček pokvaril dekleta! Zato so me dali sem poklicati?«

In ubožica se je spustila v jok in notarjev trenutek je napočil:

»Zato, mamica, da bi to nesrečo nagradili in izravnali, je tukaj zasebno ugodneje za vas in za gospodično, bolj nego pred sodiščem.«

»To hočete menda kupiti mojo hčerko?« je ihtela Boženčina mati.

»Če jo hočete dati zastoj, je to vaša stvar, sicer pa varh tako ali tako ostane — v tem se menda ne motite!« je rekel uradnik nemilosrdno.

»Prosim gospod doktor, lepi govori!« je rekla grozno, »je rekla gospa Paváková, toda doktor je poznal svoje ljudi seveda bolje nego ona. Burni del te konfrontacije obeh mater je bil končan in od tod je peljala pot že samo k dobremu in po dobrem.

Notar je sedaj prijazno prigovarjal, Nekuševa je sicer tarnala, toda plakala je le z enim očesom, z drugim pa je pazljivo prestrezala vse, kar se je godilo, in dobra volja se je v očigled boljšala, tako da je smatral doktor za dobro, da pozove Jindřicha, ki je stal ob sramotnem stebru, naj sede.

Doktor se je cinično nasmehnil, a Nekuševa je nehala jokati in prešli so k pravi obravnavi. Pokazalo se je n. pr., da Nekuševa ve, čemu pravimo alimenti, in kljub temu, da je vedno in vedno trdila svojo, da to tako ne pusti, je takoj, ko je zagledala štiri jako znatne bankovce, osupnjena umolknila, se po dolgem useknila v predpasnik, zardela, bliskala z očmi in podpisala.

»In varih?« je pristavila.

»Naj le pride za vsak primer,« je rekel doktor, »morda prej razume kot vi, da bi vi ne dobili pred sodiščem niti četrtine!«

Pobiraje sramotno ceno za svojo hčerko, je našla Nekuševa zopet svoje solze:

»Kdo bi se bil tega nadejal! Jaz sem si mislila:

zabavaj se, dekle, dokler si mlado — saj, za rane božje, Boženka je bila v avgustu še otrok, in torej ni ostala devica niti štiri tedne!«

Mrs Pavák ni razumela, kaj pravi druga pogajajoča se stranka, in dala si je to po tiho od doktorja raztolmačiti.

Potem se je malo zamislila in položila še en tak bankovec pred pobito mater.

In tedaj se je Boženčina mati gnala za roko Angležinje...

Jindřich je sedel na svojem stolu s sklonjeno glavo; šele sedaj se mu je začelo svitati, kako je bilo z njunim prvim zletom in zakaj se mu je Boženka branila, da bi tudi le z besedo pojasnila svoje takratno vedenje.

To ga je naglo dvignilo s stola.

»What is?« je rekla tiho mati in pristopila k svojem sinu ter ga prijala za laket. Stisk njene roke je bil prav tako trd kakor pogled, s katerim ga je premerila.

Oboje je učinilo, da je ohranil svoj proglas zase. Boženčina mati se je pri vratih še obrnila:

»In njim, mladi gospod, naj Bog odpusti, jaz ne morem!« in je odšla.

»Jaz tega dekleta ne zapustim, jaz jo enkrat vendar vzamem,« je tiho zamrmral Henry.

Obrvi materinih oči, drobno nagubane, so prikrijele njen pogled, nervozno se je stresla, in to je bilo vse, kar je odgovorila.

Takoj nato se je zelo živahno priporočila notarju, odpeljala svojega sina na obed v svoj hotel, in potem sta se odpeljala na kolodvor, kjer sta sedela v čakalnici dve uri, preden je bil pripravljen njun vlak.

Dvakrat je prosil v tem času Jindřich svojo mater, enkrat, da bi se smel posloviti od Boženke, drugič, da bi šla mati sama ali pa z njim pogledat Boženko, češ, da bi potem izpremenila svoje mnenje o nji.

Ni mu odgovorila drugače nego s tem, da je zganiła zaprte obrvi, le pristavila je:

»Ne morem izpremeniti svojega mnenja o tem bitju, ker nobenega nimam, dearling.«

Pri tem ga je vodila za roko kakor policaj aretiranca, tako ga je posadila v vlak poleg sebe, tako je hodila z njim po prometni, prevoznega parnika.

In ravno tu je opravičil jasno njeno nezaupanje s tem, da se je vrgel čez ograjo v Kanal... a bil je preveč dober plavač, da bi se mogel utopiti, rešilen čoln ni imel z njim drugega posla, nego da ga je ulovil iz valov. Mrs. Paváková je gledala to čisto mirno s krova s svojimi mvelikim lornjonom na želvovinastem držaju.

Njena hladna kri je zavrela šele po preteku štiriindvajsetih ur, šele v Oxfordu, ko je zdravnik stresel z glavo nad Jindřichom in rekel, da je njegovo stanje precej resno.

Ko so ga bili namreč potegnili iz morja, se je pokazalo, da je popolnoma nemogoče, da bi se na suho preoblekel, ker je bila prtljaga Mrs. Pavákové začasno nedostopna; dali so torej Jindřicha v kotlarno, kakor to delajo na parnikih s potniki, ki padejo čez krov, ako jih dobé še žive.

Mladi Pavák se je tu sicer posušil, toda potem v vlaku je začel klepetati z zobmi in, ko sta se pripeljala v Oxford, je tresla Jindřicha pošena mrzlica, ki je povzročila, da je morala njegova mati odložiti povratek v svojo drugo domovino za več tednov.

Kajti vročina je pojemale, pa zopet ravno tako in še bolj narasla, in kdo ve — morda je takrat ohranila na svetu Jindřicha le njegova mati s svojo trdo pestjo policijskega stražnika, držeč ga v najopasnejših trenutkih za laket, pri čemer je imela za svojega »ljubljenčka« toliko nežnosti, kakor je ni v vseh svojih zdravih letih toliko užil.

Tako se je zgodilo, da je slavila »christmas« še v Oxfordu s sinom, ko je hvalabogu že tako pomirilo napredovalo njegovo okrevanje, da sta se oba mogla udeležiti svetega večera v domačnosti Mr. Pimpotta, ki je bil oddaljen sorodnik Mrs. Pavákové, a stopnja sorodstva se ni dala točno ugotoviti. Te slavnosti je bila Jindřichova mati neizmerno vesela. Če je namreč med njegovo boleznijo z bridko grozo izprevidela iz vročinskih samogovorov Jindřichovih, da se moti, ako domneva, da je bil dogodek z Nekuševo Boženko le površna omotica njegove notranjosti in minljiva afera mladostnih nečuvanih živcev, in da je nasprotno razburkal najspodnejše globine njegove notranjosti, v katerih je dobila njegova mama nalogo grabežljive morske pošasti — onega svetega večera se je zopet začela nagibati k svojemu prvotnemu naziranju.

Pri Pimpottovih je bil Jindřich naglo kakor izpremenjen.

Menda je bil to pravi angleški sveti večer, kojega ponesrečeno improvizacijo je bil premnogokrat užil doma, in morda je to bila in gotovo, da je bila — predvsem krasna Mabell, hčerka bratranca ali strica Pimpotta, ki je povzročila ta preobrat.

Način, kako se je dala Jindřichu — kdo bi se bil nadejal te njegove podjetnosti! — ujeti pod omo in poljubovati po angleški božični šegi, in pa še, kako je Jindřich to izrabil ter poljubljaj proti dovoljenju več kot enkrat, predvsem pa, kako se je potem vedla sladko užaljena Mabell, vse to je vzbudilo v Mrs. Pavákovih domnevo, da bi mogla biti tale Mabell zdravilo za Jindřicha, in gorečo željo, da bi se tako zgodilo.

In ko se je peljala po novem letu na Češko, je nesla s seboj nevarljivo zavest, da zdravilo izvrstno učinkuje in da ga Henry jako rad uživa. Da bi se mogla praška dama in Mabell ponavljati — hoho! — to bi bil nespametno, i no čisto nemogoč domislek! Za to je bila Mabell preveč Angležinja izborne vzgoje, oxfordsko ozračje čisto drugačno nego praško, bilo je skratka smešno, domišljati si kaj takega.

Mrs. Paváková je triumfirala nad svojim soprogom, ki je prvotno vztrajal pri tem, da konča Jindřich svoje študije v Pragi, in zdaj se je vozil za sinom vsake počitnice na Wight, da bi se prepričal, da postaja Jindra vedno popolnejši Anglež — je že tako!

Na Boženko že davno ni več mislil. Bil je tako temeljito ozdravljen, da, ko mu je nekoč pisala mati, da se je ono znano dekle (B. N.) v Pragi omožilo in za svoje razmere dosti dobro, da je moral nekaj časa premišljati, preden se je spomnil, kdo je ta: B. N.

Fare well! si je rekel Jindra in se nasmehnil, kajti tačas je bil mladi učenjak že do ušes zapleten v mreže krasne Mabell Pimpottove, svoje oddaljene sorodnice, in je sploh pozabil na češki svet, kjer je zagledal luč sveta, tako temeljito, da se je moral, ko se je vrnil po desetih letih na Češko, češčine takorekoč iznova učiti.

Toda preden se je to zgodilo, je doživel v Angliji in v Indiji marsikak usoden dogodek.

(Nadaljevanje sledi.)

Za potovanje:

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kovček za auto in kolekcijo vzorcev po naročilu. I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 1763

Časopis in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tatlenbachova ulica. 14. 602

Sobo in črkoškanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Uradniška vdova,

sama išče stanovanje sobo in kuhinjo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »47«. 1976

Dobro ohranjen čevljarški stroj

(Singerhohlmachine) ceneno prodam. Vprašati pri gospe Marija Arnuš, Aleksandrova c. 64 I. 1977

Sprejme se

močna hotelska perica-likarica za stalno mesto. Nastop 15. julija. Ponudbe pod »Perica« na upravo »Večernika«. 1971

Kopalne obleke

po meri in ukusu ter vse vrste pletenin dobite v pletarni, Vojašniška ulica 2. 1931

Sprejemem tri akademike

na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava »Večernika«. 2000

Stanovanje

sobo in kuhinjo, iščem. Cenj. ponudbe pod »Mir« na upravo.

Upokojen žand. narednik

išče službo skladiščnika, inkasanta ali kaj sličnega. Naslov v upravi lista. 1970

Praktikan'lnjo za šivanje perila

za dopoldne ali popoldne sprejme Atele za perilo Rupnik, Slovenska ulica št. 20. 1919

Fotoamaterji kupujejo pri strokovnjaku.

Dospeli novi aparati in potrebščine. 100 gaslicht-kart od 30 Din naprej. — Fotomeyer, Gosposka 39. 1935

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

„Mariborska plovba“ družba z. o. z. v Mariboru

Vozni red

Motorni brod »Maribor« za vožnjo iz Maribora do Mariborskega otoka in nazaj:

Odhod: iz Maribora od 9. ure do 20. ure vsako uro.

Odhod: iz Mariborskega otoka od 9.30 do 20.30 ure vsako uro.

Vozne cene.

Za odrasle: v obe smeri Din 10.—.

v eno smer Din 6.—.

Za otroke: do 4. leta prosto.

do 12. leta Din 3.— v eno smer.

Stalni vozni listek za 10 voženj Maribor—Mariborski otok in 10 voženj Mariborski otok—Maribor. Cena Din 70.—.

Za otroke stalni vozni listek za 10 voženj Maribor—Mariborski otok in 10 voženj Mariborski otok—Maribor. Cena Din 40.—.

Stalni vozni listki se dobijo pri »Dravska plovba, družba z. o. z., Maribor, Frančiškanska ulica 13.

NAČELSTVO.

1936



Trgovski lokal

v Mariboru, v sredini mesta,

kjer je bila več let dobro ldoča veletrgovina — se odda v najem. — Polasnila daje Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka 5. 1927

Park kavarina

od danes naprej dnevno koncert prvovrstnega kvarteta. — Klasična godba s spremstvom harfe. — Jazzband. — Točl se pivo iz sodčka čaša 3 Din, vrček 4 Din.

Zahtevajte povsod „Večernik!“